

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska ladaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

SCOVENECE

Il Bollettino No 714

Il martellamento di Malta

Cacciatori italiani hanno abbattuto 4 »Spitfire« - Un sommergibile nemico affondato

Il Quartiere generale delle forze armate comunica:

Nostri reparti aerei hanno efficacemente battuto in Cirenaica concentramenti di automezzi nemici.

Un'azione notturna di bombardamento è stata effettuata su Bengasi da velivoli britannici, uno dei quali, colpito dal fuoco contraereo, è precipitato al suolo.

Vigorousi attacchi sono stati ripetutamente condotti dalla aviazione dell'Asse contro le basi aeree di Malta.

Cacciatori italiani, intervenuti con pronta manovra in difesa dei bombardieri, hanno disperso una grossa formazione di »Spitfire«, abbattendone 4; due altri apparecchi inglesi risultano distrutti dalla caccia tedesca.

Un nostro aeroplano non ha fatto ritorno.

Una nostra torpediniera al comando del Capitano di Corvetta Francesco Acton, in servizio di scorta ad un convoglio nel Mediterraneo centrale ha affondato un sommergibile nemico.

Vojno poročilo št. 714

Uničevanje Malte

Italijanski lovcji so sestrelili štiri »Spitfire« - Sovražna podmornica potopljena

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Naši letalski oddelki so v Cirenaiki uspešno napadli zbirališča sovražnih avtomobilskih vozil.

Angleška letala so izvedla ponoči napad na Bengazi, kjer je eno letalo, zadeto od protiletalske obrambe, padlo na tla.

Ponovno so bili izvedeni močni napadi Osnega letalstva na letalska oporišča na Malti.

Italijanski lovcji, ki so takoj nastopili v obrambo bombardnikov, so razpršili veliko skupino »Spitfirejev« in so štiri sestrelili; dve drugi angleški letali so sestrelili nemški lovcji.

Eno naše letalo se ni vrnilo.

Naša torpedovka pod poveljstvom korvetnega kapitana Francesca Actona, ki je spremljala nek konvoj v srednjem Sredozemlju, je potopila eno sovražno podmornico.

Rim, 16. maja. AS. Italijansko vojno poročilo danes javlja, da je ob Sredozemlju neka torpedovka potopila sovražno podmornico. Število potopljenih sovražnih podmornic v Sredozemlju znaša tako 29.

Minister Funk o vlogi denarja po vojni

Denar bo tudi po vojni ostal ter ohranil svojo kupno moč — Nemška proizvodnja bo popolnoma racionirana

Berlin, 16. maja. AS. Nemški gospodarski minister Walter Funk je imel zelo važen govor na obnem zboru trgovske zbornice v Zoppotu v zahodni Prusiji. V začetku je naznanil, da se nemško gospodarstvo usmerja proti proizvodnji v velikih serijah ter je istočasno na poti v totalno racioniranje, kajti odslej bo proizvodnja osredotočena le v tistih industrijah, ki imajo nedvomno veliko storilnost.

Glede denarnega vprašanja in položaja je minister Funk pripomnil, da je v vojnih časih po vseh državah na razpolago več likvidnega denarja, kakor pa v mirnih časih. Treba je torej paziti, da se ta denar ne bo podcenjeval, kajti prihranki bodo na koncu vojne ohranili svojo kupno moč, ki bo celo večja od sedanje. Najnaprednejši način

Opozorilo nemških listov

Berlin, 16. maja. AS. Nekateri dnevniški nemške prestolnice so danes zjutraj opozorili prebivalstvo na nov način sovražnih napadov na nemško ozemlje. Sovražnik je zadnje čase poleg letakov spuščal iz letal tudi novo vrsto jajčastih balonov, ki merijo tri ali štiri metre ter so napolnjeni z oksigonom in ki se ob dolocenem času po padcu na zemljo razpočijo in bruhajo plamen nekaj metrov daleč na vse strani okoli sebe. Prebivalstvu se priporoča, naj se ne dotika teh balonov. Državljanov ni treba posebej opozarjati, naj v takih primerih takoj obvestijo oblasti.

Sovjeti ne morejo delati čudežev, piše »Economist«

Lisbona, 16. maja. AS. Angleški tehnik »Economist« podaja pregled o sovjetskem položaju ter pravi, da nihče ne sme pričakovati čudežev od sovjetske industrije. Sovjetska Rusija je izgubila 40% svojega ozemlja ter velik del virov, iz katerih je črpala svoje surovine. Dozdaj je bilo mogoče obvladati položaj z uporabo rezerv ter z zbiranjem starega materiala. Tudi človeške izgube — pod starega so morali poklicati namreč znatno število industrijskih delavcev — je znatno otežilo položaj sovjetske industrije. Revija zaključuje, da je Rusija brez dvoma storila največ kar je mogla, toda že se je začelo opažati občutno in naraščajoče zmanjševanje njene vojaške in industrijske kapacitete.

Nemške čete v Kerču

Včeraj so nemške čete vdrle v mesto Kerč - Mesto in pristanišče sta v nemških rokah - Sovjetski napadi pri Harkovu odbiti - Pri Murmansku so Sovjeti opustili ofenzivo

Hitlerjev glavni stan, 16. maja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Po uničenju trdega odpora so nemške čete včeraj vdrle v Kerč. Mesto in pristanišče sta v naših rokah.

Na bojišču pri Harkovu je sovražnik nadaljeval svoje napade. V trdem boju so bili odbiti. Lastni protinapadi so bili uspešni. Sovražnik je izgubil doslej 180 tankov.

Na Laponskem so nemške in finske čete v težkih gozdnih bojih vrgle sovražnika nazaj ter uničile neko sovražno skupino, odrezano od njenih zvez.

Na murmanskem bojišču so nemške čete v času od 26. aprila do 13. maja zavrnile številne napade nadmočnih sovražnih sil ter ter preprečile obkoljevalne poskuse. Pri tem je imel sovražnik poleg številnih ujetnikov nad 8000 mrtvih ter je zgubil mnogo vojnega gradiva.

Pod vtišom teh težkih izgub je sovražnik prekinil svoje napade ter se umaknil na svoja izhodišča.

V zalivu Kola je letalstvo uničilo 8000 tonsko sovražno prevozno ladjo. Neka druga velika trgovska ladja je bila z bombami poškodovana.

V Sredozemskem morju so nemške podmornice iz neke skupine lovcev na podmornice potopile angleško stražno ladjo, kakor tudi eno spremljevalno ladjo.

Nadaljevalo se je bombardiranje letališč na Malti.

Pred nizozemsko obalo so obalni čolni pri nekem angleškem letalskem napadu na nemško spremljavo sestrelili 5 od 8 napadalnih bombardnikov. Poleg tega so minolovci pred nizozemsko obalo sestrelili en angleški bombardnik ter eno lovsko letalo, dva bombardnika pa je sestrelilo mornariško topništvo.

Pri teh bojih sta bila težko poškodovana en nemški minolovec in en obalni čoln.

Slabše sile angleškega letalstva so bile pretekle noč zapažene nad Nemčijo ter nad zahodno dansko obalo. Nočni lovcji so skupno s protiletalsko obrambo sestrelili tri, minolovci pa dva angleška bombardnika.

Bukarešta, 16. maja. AS. Sinoči so nemške motorizirane čete zlomile sovjetski odpor na bregovih okoli mesta Kerča ter uničile zadnje sovražno obrambno omrežje v predmestjih in nato zavzele mesto Kerč. Točno 8 dni po začetku ofenzive je bila končana popolna zasedba kerškega polotoka.

Berlin, 16. maja. AS. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja, da je bilo nemško letalstvo zelo marljivo v srednjem odesku vzhodnega bojišča zlasti proti nasprotnikovim prometnim zvezam. Dva tovarna vlaka eta bila zažgana. Mnogo skladišč municije, goriva in živeža je bilo razdejanih. Jugovzhodno od Ilmenskega jezera so nemški bombardniki težko napadli sovražne čete, ki so se morale umakniti iz svojih postojank. Nad 120 sovražnih avtomobilskih vozil je bilo včerajšnji dan poškodovanih

ohranitve kupne moči denarja je naložitev v državne bone. Misel, da bo denar zgubil ves svoj pomen, je nadaljeval minister Funk, je napačna in nevarna. Denar bo nasprotno igral še zelo važno vlogo v bodočem gospodarskem življenju. Po vojni bomo imeli na razpolago zadostno količino cenjenih surovin za kritje našega denarja ter za plačilo vojnih dolgov.

Nato se je minister Funk pečal še s tržnimi razmerami in je rekel, da se v Nemčiji navzlic vojnemu stanju ni treba bati nevarnosti spekulacije, kajti te nevarnosti v Nemčiji ni. Na koncu je minister podal še zanimive izjave o trgovski izmenjavi z drugimi državami ter je napovedal, da je ukrenjeno že vse potrebno za izboljšanje mednarodnega prometa.

Skrb za javno varnost v poljskem guberniju

Berlin, 16. maja. AS. Nemški uradni list je objavil Hitlerjev odlok o ustanovitvi posebnega državnega sekretariata za javno varnost v Varšavi, ki bo podrejen generalnemu guvernerju. Novi sekretariat bo poverjen šefu SS in policiji generalnega gubernija.

Kuga v Haifi in Port Saidu

Zenera, 16. maja. AS. Iz Carigrada poročajo, da je v Haifi in Port Saidu izbruhnila kuga. Vse ladje, ki so prispale iz teh pristanišč v Turčijo, so podvržene strogi preiskavi.

Dejstva govore o zmagi v Koralnem morju

Rim, 16. maja. AS. »Popolo di Roma« ugotavlja, da londonska ter washingtonska admiraliteta sumljivo molčita o izidu pomorske bitke v Koralnem morju. Londonski tisk pa, ki je dan po bitki pel slavospeve o zmagi, zdaj govori vse drugače. »Daily Telegraph« piše: Bilo bi nesmiselno primerjati bitko v Koralnem morju z bitko pri Jutlandu ali s katero koli drugo veliko strateško zmago. Toda te primerjave je delal ravno angleški tisk. »News Chronicle« odkrito izjavlja, da se Avstralija bolj kakor kdaj zaveda nevarnosti vdo-

ali uničenih. V letalskih bojih je bilo zbitih 5 sovražnih lovcev, dva nadaljnja je sestrelila protiletalska obramba.

Berlin, 16. maja. AS. V pristojnih vojaških krogih poudarjajo, da so nemške in romunske čete v pičlih sedmih dneh prešle okrog 100 kilometrov, taka je namreč razdalja od zahoda proti Kerču pa do črte, ki so jo te čete pogazile. Terenske težave so bile prav hude, posebno v začetku bitke, ko so se Sovjeti kar se da zagrizeno upirali. Navzlic temu pa se je zavezniškim silam posrečilo doseči določene cilje v nekaj dneh. Višine zahodno od Kerča so sestavljale zunanji obrambni pas. Tu so se Sovjeti skušali postaviti po robu, a so bili kaj hitro pogaženi. Tudi drugo obdobje te bitke — zasledovanje in uničevanje preostalih sovjetskih sil — se torej bliža kraju.

Glede sovjetskih napadov v donški kotlini pa podčrtavajo, kolikšno je bilo število boljševiskih oklepnih vozov, ki so jih nemške čete vrgle iz boja. Ta številka dokazuje, kako uspešno se upirajo Sovjetom. Jasno je, da so si ti domisljali, da bodo s svojimi napadi razbremenili pritisk nemških in romunskih divizij na Krimu ter hkrati dosegli kak uspeh vsaj za lepi videz. Boji še vedno trajajo. Vendar

Japonci prodirajo v Junan

Japonske čete v treh kolonah prodirajo v južnokitajsko provinco Junan Najdalje so prodrli ob birmanski cesti - Japonski plen v Corregidorju

Lisbona, 16. maja. AS. Po poročilih iz Cungkina so japonske čete zopet začele napredovati po birmanski cesti. Japonske sile izvajajo močan pritisk v smeri proti Paošianu. Neka japonska kolona je zasedla Lung Ling, 100 km severno od Lashia ter nadaljuje svoj pohod ob zahodnem bregu reke Salween, druga kolona, ki je zasedla Teng Jueh po zelo srđitih bojih, čisti položaj na tem področju, tretja kolona, ki je prišla s tajskega ozemlja, pa napreduje po dolini reke Mekong.

Tokio, 16. maja. AS. Glavni cesarski stan objavlja, da so japonske čete zasedle važno strateško mesto Tangčung, v provinci Junan ob znani birmanski cesti. Vojni plen je zelo obilen.

Stockholm, 16. maja. AS. Londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« piše, da v pristojnih angleških krogih s strahom gledajo na položaj maršala Čangkajška, ker Japonci nevdržno napredujejo na kitajsko ozemlje po birmanski cesti, prav tako pa so japonske čete vdrle v Junan iz Tajske ter Indokine.

Bern, 16. maja. AS. Od ameriških agencij ter od dopisnikov iz Kalkute in Novih Delhov se nadalje prihajajo novice o begu generala Alexandra iz Birme. Angleži kakor v tekmi beže skozi džunglo, dočim so jim Japonci vedno za petami. Z indijsko-birmanske meje se je izvedelo, da je kakih 5000 ljudi bivše Alexandrove armade prekorajšilo to mejo skupno z velikim številom ranjenih. Medtem pa napreduje japonsko napredovanje v kitajski provinci Junan. Neki japonski oklepni oddelki je prodrli že 100 km v to provinco ter je zavzel mesto Teng Jueh. Glavnina Čangkajškovih čet pa se nahaja pri trdnjavi Paošian, ki leži na glavni cesti, ki vodi v prestolnico province Kunming.

Tokio, 16. maja. AS. Prometni minister se je odločil pomnožiti število pomorskih šol ter dati večjo pobudo za velop mladeničev v trgovsko mornarico. Vse to je bilo potrebno zaradi povečanih narčrtov za gradbo novih trgovskih ladij.

Tokio, 16. maja. AS. Glavni cesarski stan objavlja, da so Japonci ujeli na Corregidorju ter na drugih otokih v Manillskem zalivu skupno 12.495 ujetnikov, po večini Amerikancev. Poročilo dodaja, da so Japonci našli tudi 640 trupel padlih sovražnih vojakov. Vojni plen znaša 246 topov raznih kalibrov, 630 strojnic, 5220 pušk, 260 tovarnih avtomobilov ter mnogo streliva in živeža.

Saigon, 16. maja. AS. Iz Sydneja poročajo, da je prispela v Avstralijo prva skupina angleških in ameriških mornarjev, ranjenih med bitko v Koralnem morju. Ranjence so porazdelili v različne avstralske bolnišnice.

Tokio, 16. maja. AS. Iz nekega japonskega oporišča v centralnem Hopeju se je izvedelo, da so japonske čete v uničevalnih bojih proti kitajskim silam zadale težke udarce 22. kitajski diviziji. Medtem so drugi japonski oddelki nadaljevali z napadi na ostanke kitajskih čet v okolici Ampinga.

Rim, 16. maja. AS. V listu »Daily Mail« piše avstralski minister Keith Murdoch o poteku in pomenu pomorske bitke v Koralnem morju. Njegova razmišljanja so v toliko zanimivejša, ker jih navdihuje mnenje kakor vlada v pristojnih avstralskih političnih krogih. Pisec poudarja zlasti ogromni pomen, ki so ga v bitki imele letalonsilke. Navzočilo letalonosilk v obeh brodovjih je docela spremenila običajni način bojevanja v pomorskih spopadih.

Dalje pravi članek, da Japonci s čudovito

pa, tako izjavljajo v Berlinu, je ena stvar docela gotova: sovjetski napadi na bojišču pri Harkovu ne bodo niti najmanj spremenili vojaškega položaja in njegovega neizogibnega razvoja.

Berlin, 16. maja. AS. Po poslednjih poročilih ki so prispela sinoči, se je izvedelo, da sta po zasledovanju pobitih Sovjetov na polotoku Kerču zadnje dni število ujetnikov in vojni plen izredno narastla in da še zmeraj naraščata. Boljševiki so si po višinah okrog Kerča skušali zgraditi novo obrambno črto, toda ihta nemškega in romunskega napada jim je preprečila načrt. Letala so uspešno sodelovala z vojsko in brez oddiha v nizkem poletu napadala bežeče sovjetske čete. Med silnimi sovjetskimi četami vzhodno od Kerča je zaradi stalnih letalskih napadov prišlo do hude zmede. Vrste motornih vozil, ki se jim je v zadnjih dneh posrečilo, da so dospeli do vzhodnih predmestij mesta pred zalivom Tamaskija, so bile po nemških letalih uničene. Skupine nemških bojnih letal so prav tako Sovjetom preprečile poskus rešiti se preko ožine pri Kerču. Tudi tu so sovjetske izgube prav hude.

Kopenhagen, 16. maja. AS. Uradno poročajo, da je ekupina danskih prostovoljcev, ki so se urili na nemškem ozemlju, odpotovala na vzhodno bojišče.

nalgico delajo vsepovsod letališča. Potrdilo za to dajejo opazovanja iz zraka in pa dejstvo, da japonski lovski oddelki napadajo zavezniške ladje in ladijske sprevoce, kjer se le pokažejo.

Bitka v Koralnem morju je pokazala tudi večjo uspešnost stromoglavskih bombardnikov in letalskih torpedov v primeri z navadnimi letali. Pokazala je tudi spretnost, s katero Japonci ta letala uporabljajo. Ta spretnost je povezana s tradicionalnim preziranjem smrti.

Bongkok, 16. maja. AS. Poročilo iz Cungkina pravi, da so japonski oddelki zasedli mesto Teng-Jueh, važno trgovsko središče v zahodnem delu pokrajine Junan.

Minister Riccardi odpotoval iz Sofije

Sofija, 16. maja. AS. Minister Riccardi in osebni, ki so bile v njegovem spremstvu, so danes zjutraj z letalom odpotovali iz Sofije, kjer jih je na letališču pozdravil zastopnik kralja, bolgarski trgovinski minister, italijanski poslanik, nemški odpravnik poslov ter druge osebnosti.

Za Nemčijo ni več ovir

Berlin, 16. maja. AS. Nemški propagandni minister Dr. Gobbels je zopet napisal važen članek za berlinski tednik »Das Reich«. V tem članku razlaga stavek iz zadnjega Hitlerjevega govora, ki se nanaša na zimsko ofenzivo in ki ga je zaključil Hitler z besedami, da je po zimski kampanji vsaka nevarnost na vzhodnem bojišču dokončno odpravljena. Dr. Gobbels je v zvezi s tem stavkom izjavil v svojem članku, da zdaj ni več nikakršnega položaja, ki bi ga Nemčija ne bila sposobna obvladati. Velika preizkušnja je bila premagana in zgodovina bo poveljevala moč in pogum borec, ki so v tej krasni zimi z orožjem v roki vztrajali od Volhova do Brijanske preko Juknova, Rževa, Donca in okoli Kerča.

Anglija odstopila Venezueli otok Anatre

Lisbona, 16. maja. AS. Iz Londona se je izvedelo, da je za gornjim domom tudi spodnja zbornica odobrila odstop angleškega otoka Anatre republikai Venezueli. To se je zgodilo na odločno zahtevo vlade Združenih držav, v katerih dejansko last pride otok. Venezueli je za ta posel posodila samo svoje ime. Takoj po umiku angleških krajevnih oblasti bodo namreč Anatre zasedle čete Združenih držav. Tako je Anglija zopet izgubila eno svoje oporišče v zahodni Indiji.

Enotna ženska obleka v Angliji

Stockholm, 16. maja. AS. V angleški javnosti je vzbudila globok vtis veot o štirih tipih ženskih oblik, med katerimi bodo odslej lahko zbirale angleške ženske. Razen teh štirih tipov oblik, ki so krojene v skladu s čim največjo štednjo blaga, ne bo mogoče kupiti na trgu nikake druge vrste ženske obleke. Računajo, da bo trpežnost takšnih oblik trajala štiri leta.

Nabiranje bakrenih predmetov v Bolgariji

Sofija, 16. maja. AS. Zbirka bakrenih predmetov za potrebe bolgarske narodne obrambe je doslej vrgla nad 600.000 kilogramov. Zbiranje se nadaljuje po vsej Bolgariji.

Nova tajaska prestolnica

Tokio, 16. maja. AS. »Niči-Niči« poroča iz Bangkoka, da je tajska vlada dokončno sklenila prenesti eiamsko prestolnico iz Bangkoka v Saraburi, »budistično mesto«, ležeče 12 km severno od Bangkoka. Prenos bo končan do leta 1946. In Bangkok bo poleg glavno pristanišče in največje trgovsko mesto Siam.

Iz organizacije ljubljanskega fašija

Zvezni tajnik je pozval tovariša Domenica de Simone, skvadrista, udeleženca pohoda na Rim in bojovnika, da prevzame posle zveznega podtajnika ljubljanskega fašija kot namestnik fašista dr. Silvia Alesanija.

Zvezni tajnik je poveril Zveznemu inspektorju dr. Silviu Alesaniju, flumejskemu legionarju, še važnejši posel pri Zvezi.

Zakoni in ukazi

»Službeni list za Ljubljansko pokrajino« *objavljva v svoji številki z dne 16. maja Uredbo o porazdelitvi državnih cest Ljubljanske, Reske, Zadrske, Splitske in Kotorske pokrajine. Obenem je objavljena Naredba Visokega komisarja o Spremembi uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov bivših jugoslovanskih civilnih državnih uslužbencev. — Obe uredbi bomo objavili v prihodnji številki našega lista.*

Izpred vojaškega sodišča

Pred vojaškim sodiščem, II. Armije, odsek Ljubljana, je bila dne 12. t. m. razprava proti 29 letnemu Milatoviču Marjanu, 20 letnemu Novaku Cirilu, 27 letnemu Rakovcu Ladislavu, 32 letnemu Simiču Rudolfu, 22 letnemu Vagaji Urošu in 30 letnemu Zdešarju Antonu. Razen Simiča, ki je rojen in biva v Zadvarju, so bili vsi ostali obtoženci rojeni in bivali v Ljubljani.

Obtoženi so bili, da so sodelovali pri oboroženem krdelu z namenom, da bi delovali proti državi, nadalje, da so bili člani prevratne družbe, naperjene proti javnemu redu, da so bili soudeleženi pri napadu na Oboroženo Silo države na Verdu in v Preserju ter da so brez dovoljenja bili v posesti strelnega orožja in municije.

Sodišče je obsodilo Ladislava Rakovca in Antona Zdešarja na dosmrtno ječo z vsemi zakonitim posledicami, ostali obtoženci pa so bili obsojeni na zaporno kazen in denarno globo.

Novi zločini komunističnih partizanov nad Slovenci

Komunisti so v št. Vidu pri Stični ponoči zahrbtno ubili uglednega mizarja in javnega delavca Franca Hrena ter odvedli v gozdove njegova sinova

Ljubljana, 16. maja.

Komunističnih zločinstev noče in noče biti konca. Nedolžni in pošteti ljudje so postali žrtve krutega in načrtnega komunistično-partizanskega ubijanja. Najbolj pošteti in miroljubni ljudje niso več varni pred njihovim divjanjem. Njihova želja po krvoprelitju gre celo tako daleč, da se ne strajajo moriti tudi brezbrambni žena in otrok.

V noči od 13. do 14. maja so v št. Vidu pri Stični ubili oboroženi komunistični partizani uglednega mizarja in vnetega javnega delavca Franca Hrena, odvedli pa nasilno v gozd 2 nedoletna sinova in poslovovalnico tamkajšnjega Prehranjevalnega urada gospodinjico Urbančičevo.

Po vsem št. Vidu in okolici je zavladalo zaradi tega dvakratnega zločina upravičeno razburjenje in ogorčenje.

Pokojni mizar Franc Hren je bil izredno pošten mož, ki ni zakrivil nikoli in nobenemu nikake krivice. Bil je splošno spoštovan obrtnik, vzgleden krščanski mož, ki je svojo skrb povečal svoji

družini in čim večjemu napredku svojega kraja in svojih ljudi. Bil je tajnik Obrtniške zadrage, član občinskega odbora ter vnet pospeševatelj in dopisnik naših listov. Vodstvo komunističnega partizanstva ne bo pač moglo nikoli opravičiti tako groznega umora, ki vpije po svojem značaju kakor Kajnov greh v nebo. Tudi gd. Urbančič je bila pošteno in miroljubna dekle, ki ni zakrivilo nikomur nič žalega.

Omeniti je treba pri tem, da se vse te komunistične zločinske »justifikacije« *vršijo vedno pod pretvezo, češ da oboje žrtve ne odobravajo partizanskega gibanja. In to je tudi v resnici. Zločinov nad narodom ne more nihče odobravati. Moti se pa skrito vodstvo trokističnih partizanov, ko misli, da bo s temi zločini ustrazilo slovensko ljudstvo. Nasprotno: ljudstvo bo ob takih zločinih še bolj spregledalo in spoznalo, da se pod partizanskim gibanjem skrivajo njegovi najhujši sovražniki ter še bolj utrjilo v zavesti, da nikakor ne sme zapustiti poti pravčnosti, s katere ga hočejo spraviti protinarnodni komunistični voditelji na pot pogube.*

Trieste in Fiume – vedno bolj pomembni pristanišči

Nekaj podatkov o italijanskem brodarstvu in pristaniščih

Trieste, 15. maja.

Poudarja se, da je imelo pristanišče Trieste leta 1938 nad poldrugi milijona ton tranzitnega prometa, dočim ga je imela Genova v istem razdobju le 300.000 ton. Zato vedno bolj prevladuje mnenje, da sta pristanišči bodočnosti predvsem Trieste in Fiume. Venezia sicer tudi še ni opustila načrtov, da bi pritegnila nase čim več tranzitnega prometa, vendar nima tako ugodnih prometnih pogojev, kakor prvi dve pristanišči. Fiume bo postal predvsem pristanišče ogrskega zaledja. Nedavno je bila sklenjena pogodba o posebnih ugodnostih, ki jih dobi Madžarska v svojem pristanišču Fiume. Iste ugodnosti dobi Italija v obdonavskem madžarskem pristanišču Csepel. Pristanišče Trieste pa ima izborne zveze s srednjeevropskim bazenom, ki predstavlja ogromno, v industrijsko-gospodarskem pogledu vedno bolj pomembno zaledje. Kapaciteta pristanišča bo tem nalogam zaenkrat popolnoma odgovarjala, ker je fašistična Italija zadnja desetletja zgradila nov pristaniški bazen z najmodernejšimi napravami. Fašizem je poskrbel tudi za nove zakone in določbe o morskem plovbi, dočim država z dalekovidno politiko in trgovskimi pogodbami pridobiva pristanišču nove odjemalce. Obenem država danes strogo nadzira vse pristaniške manipulacije ter skrbi s pomočjo posebnih ustanov, da imajo stranke na razpolago vedno najboljše informacije o postopku nakladanja in razkladanja, o odposiljanju blaga, o pomorskih zvezah, o vplivu klime na blago med transportom itd. Vse to je bilo prej prepričeno zasebni podjetnosti, ki se dostikrat za takšne važne podrobnosti ni dovolj brigala.

V skrb za Trieste in Fiume pa seveda posevča država še nadalje svojo pozornost Genovi. To pristanišče beleži svoj največji podvig v dobi fašističnega režima. Z zakonom o svobodni lukii je zavzela Genova položaj največjega sredozemskega pristanišča ter je nadkrilila Marseille. Po vojni se bo Genova sicer spet morala spustiti v borbo

s svojim nevarnim tekmečem Marseilleom, vendar pa bo svoj položaj obdržala, ker ima za seboj vse švicarsko in južnonemško zaledje.

V zvezi s predlogom o ureditvi interesnih sfer severnojadranskih pristanišč so se zganila tudi pristaniška mesta ob južnem Jadranu. To

Kako so ledeni možje prejšnja leta vremenili

Zakaj so pri nas trije ledeni možje v takih časih? Pravijo, da po nekaterih krajih ob morju ne poznajo teh mož, da se sploh drugod v vremenu ne ravna po določenih svetnikih v pratiki, kakor v naših krajih. Ledeni možje imajo res veljavo med kmetiskim ljudstvom, ki si je te svetnike zapomnilo, ker so bili prav ob tem času najkritičnejši dnevi za razne poljske pridelke in kulture. Vzrok pa, da nastopijo prav ob času treh ledenih mož, ledenjakov, ledenarjev ali Trijačev je zelo mrzli dnevi, je bistveno po razlaganju vremenslovcev v tem, da prav na pomlad plovejo od Grönlandije po Atlantskem morju velikanke ledene gore, ki povzročajo nato na našem kontinentu mrzlejšje vreme.

Kako je bilo ob času Trijačev druga leta?

Leto 1934 je prineslo že v tem času mnogo toče. Bile so lokalne nevihte. To leto je bil april izredno suh in prav topli so bili tudi dnevi v prvi polovici maja. Suša je zavladala po nekaterih krajih na Dolenjskem. Toda 11. maja je nastala silna nevihta. Padala je toča. Ledeni možje so nato zelo namočili zemljo. Toda med nalivi so ti možje in tudi Zofka nasuli mnogo toče. Prizanesli pa so to leto s slano.

Leta 1935. je bil maj zelo mrzel. Slana je sredi maja uničila mnogo sadnega drevja in napravila na trtah neprecenljivo škodo. Namesto dežja pa je to leto Zofija prinesla hudo slano. Leto 1936. ni

sta Bari in Brindisi, ki imata sicer druge naloge, kakor Fiume in Trieste, zato pa nič manj skrbi zaradi medsebojne konkurence. Tudi ti dve mesti se zavzemata za sporazum med vsemi adriatskimi pristanišči, ki naj enkrat za vselej izključijo tekmovalce.

Zanimive so nekatere nove določbe o pomorski plovbi in brodogradnji ter načrti za bodočnost. Dne 9. marca je bil v uradnem listu objavljen zakonski dekret, na podlagi katerega lahko za čas trajanja vojne spremeni prometni minister določaj veljavne določbe o izvrševanju popravil, o preureditvi ladij na druga pogonska sredstva, o poenostavitvi gradnje ladij, o ustavitvi gradbenih del, o zamenjavi ladijskih delov z nadomestki ter o spremembi notranje ureditve ladijskega prostora. — Strokovnjaki pa se zelo intenzivno bavijo z bodočnostjo italijanskega pomorstva ter z nalogami, ki jih bo prinesel novi čas. Tudi ne bo mogoče prepuščati več v bodoče posameznim mednarodnim družbam pogajanja o ustvarjanju stalnih prevoznih tarif. Ta pogajanja bodo prevzela države same ter bodo na tak način zaščitile svojo plovbo.

Italijansko brodarstvo se zelo zanima za donavski promet. Omenjal sem že pogodbo, ki zagotavlja Italiji in Madžarski medsebojno ugodnost v pristaniščih Fiume in Csepel. Na Donavi že vrši promet italijanska družba SINDA, ki pa se bavi samo s prevozom romunskega petroleja. V načrtu je ustanovitev nove italijanske družbe za plovbo po Donavi, ki bo imela svoj sedež v Budimpešti ter se bo bavila s tovornimi prevozi vseh vrst blaga. V ta namen bo Italija zgradila v svoji coni v csepelskem pristanišču tudi obsežne skladiščne naprave.

Popravek cen vina

Člen 5. naredbe z dne 6. maja 1942-XX št. 83 o cenah vin se popravlja takole: Koncesioniranim gostinskim obratom je dovoljeno zvišati v členu I., skupinah A, B, C označene cene, po odbitku državne in občinske trošarine v znesku L 2.32 za mesto Ljubljana in po odbitku državne trošarine v znesku L 0.76 za druge kraje, za naslednje odstotke: gostinski obrati posebne kategorije 120%, gostinski obrati I. kategorije 90%, gostinski obrati II. kategorije 80%, gostinski obrati III. kategorije 60%, gostinski obrati IV. kategorije 50%.

Prof. Tomcu v spomin

Sredi dela mrtev si se zgrudil,
ti neumorni borec in junak,
boj te za pravico ni utrudil,
nikdar ni omahnil Tvoj korak!

Boj za vero, boj za cilje jasne
z vse močjo duha prisotnosti
si glasil, in vzore nam nadčasne
kazal v času krute gnotnosti.

Ni bil Ti mar časti in slave,
vedno in povsod si skromen bil,
so na pot metali Ti težave,
Ti pa boj si z upom zmage bil.

Vedno je bilo življenje Tvoje
nepretrgan ploden delavnik.
Bogu si posvetil trude svoje,
Bog bo tudi dober Tvoj plačnik!

Filip Rihtar.

Predpisi za uvoz listov in revij v Ljubljansko pokrajino

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naredbo, s katero ureja predpise o uvozu listov in revij na ozemlje Ljubljanske pokrajine in spravlja te predpise v sklad z obstoječimi predpisi v drugih pokrajinah Kraljevine.

Čl. 1. pravi, da je uvoz listov, revij in periodičnih publikacij pridržan Italijanski družbi v Bologni. Čl. 2. pravi, da bodo carinski organi Ljubljanske pokrajine pripuščali na ozemlje samo tiste liste, ki bodo imeli naslov te družbe, ali pa njenih pooblaščenecv. Čl. 3. določa način spoštne naročninice za nekatere ustanove in urade. Člen 4. pravi, da je prepovedana prodaja ali pa uvoz modnih revij, ki izhajajo ov francosčini ali v angleščini, ali pa revij, ki so iz političnih razlogov v drugih pokrajinah prepovedane. Pri tem pa so izvezte ustanove iz čl. 3. Knjižarne v pokrajini bodo v imenu družbe v Bologni zbirale naročnike za tuje liste ali revije, kakor to določa čl. 5. Samo krajevne knjižarne bodo smele naročevati inozemski tisk za zasebnike. Člen 6. določa, da bo za uvoz znanstvenih revij treba poleg tega še dovoljenja Zavoda za kulturne zveze z inozemstvom. Člen 7. pa pravi, da znanstveni listi lahko prihajajo v prodajo samo s posredovanjem družbe v Bologni. Člen 8. prepoveduje uvoz dnevnikov in revij v pokrajino, ki so sestavljene iz listov, pa zanje ni bilo dano dovoljenje za uvoz.

Ta naredba stopi v veljavo z objavo v »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino«.

Drobne gospodarske

Kranjska industrijska družba v Ljubljani sklicuje izredno glavno skupščino delničarjev za 10. junij 1942 ob šestnajstih v ravnateljskem poslopu družbe na Jesenicah, Gorenjsko. Na dnevnem redu je po poročilu upravnega sveta sklepanje o preložitvi sedeža družbe, ki se je doslej nahajal v Ljubljani, nadalje sklepanje o tozadevni spremembi pravil družbe in odobritev kooptacije upravnih svetnikov.

Povišanje trošarin na pivo na Hrvaškem. Državna trošarina na pivo je povišana na 100 kun za hektolitrsko stopnjo. Obenem je državni blagajnik pooblaščen izjemno dovoliti proizvodnjo piva z manj kot 8% slada.

Jesenski zagrebški velesejem bo letos namesto od 29. avgusta do 7. septembra, od 5. do 14. septembra.

Italijansko-slovaška trgovina. Zadnje čase se je slovaška trgovina z Italijo razvijala tako, da je ostal Slovaški znaten pasivni saldo, katerega je treba znižati. Promet je zelo narastel in je znašal do konca aprila že 370 milij. kron. Čeprav znaša proračun za vse leto 500 milij. slovaških kron. Vzrok za to izbrpanje kontingentov je iskati v zvišanju cen uvoza tekstilij. V bodoče nameravajo v trgovini med Italijo in Slovaško uvesti tak sistem, ki bo določal promet na osnovi obojestranskih razpoložljivih količin.

Preskrba madžarskih mest z dobro pitno vodo

Madžarsko industrijsko ministrstvo je izdelalo velike načrte za graditev vodovodnih naprav po posameznih madžarskih mestih. Moderne vodovodne naprave imajo razmeroma malo madžarskih mest. Tako ima n. pr. vodovode od 91 madžarskih mest v sedanji povečani Madžarski samo 42. Od 54 mest prejšnje trianonske Madžarske ima vodovode samo 16 mest. S povrnitvijo ostalih pokrajin in priključitvijo k Madžarski se je število madžarskih mest zopet povečalo za 37. Od teh mest ima pa zopet samo 17 mest dobro pitno vodo, ki jo dobivajo z vodovodnimi napravami iz oddaljenejših krajev.

Zasnežen vlak v Španiji

Prav neprijeten dogodek se je primeril pred meseci potnikom na železniški progi Albaceta-Kartagena v Španiji. Po vsej pokrajini je divjal strahovit snežni vihar, ki je zametil progo tako močno, da je vlak brez moči običal v snegu. Ko ob napovedanem času potniškega vlaka ni bilo na prihodnjo železniško postajo, so mu poslali v pomoč nov vlak s snežnim plugom. Toda tudi tega je doletela ista usoda. Oba vlaka sta običala v snegu in z njima vsi potniki, ki so bili v njih. Ker so pa bili potniki brez hrane in toplejših obleke, so jih oblasti rešile tako, da so jim pošiljali hrano, kakor tudi obleke, z letali. To so delali tako dolgo, dokler se jim ni posrečilo razčistiti proge.

za saditev lanu, ki so ga v prejšnjem stoletju po naših krajih kaj pridno sadili. Vremenski rek pa drugače omenja: »Če je na Pankraciju dan lepo, bo vino močno!« *Po Servalciju nič slane, po Bonifaciju nič snega!«* Kmalu, 25. t. m., pride sv. Urban, ki je vseh vinogradnikov patron.

Vladarski posvet v Bjoerkoeju:

Viljem II. in Nikolaj II.

Vkljub tem lahnim spopadom z resnico me je pismo globoko ganilo, zlasti pa me je ganila omemba o njegovi roki. Med mnogimi lepimi lastnostmi je prav gotovo bila najbolj privlačna tista lastnost, s katero je s takim pogumom in z resnično močjo prenašal ohromelost svoje leve roke in bil nad njo pravi zmagovalc. Te nepopolnosti nikakor ni prikril, z žilavo voljo pa se je navadil jahati, odlično je streljal in zelo spretno je igral tenis. Bil pa je brez mnogih prepotrebni vladarskih lastnosti, da bi mogel vladati s trajnim uspehom. Osem let sodelovanja z njim mi je bilo dokazalo. Med nama je bilo mnogo razlik, včasih je bilo zelo »vroče« *in često sem bil zelo hude krivi zaradi vsega tega. Vendar pa sem ga cenil iz vsega svojega sreča zaradi njegove dobrote in dobrohotnosti, ki mi je bilo vedno v veliki meri izkazoval. Spoštoval sem zlasti v njem zelo razumnega moža, njegovo plemenitost, ljubeznivost, priprostost, naravno obnašanje in njegovo velikodušnost. Prav nič ne oklevam tega priznati in bil sem res pod vplivom njegovega nastopa. Bil sem samo deset let starejši od cesarja, bil pa sem bolj zrel od njega. Tisti, ki se rodijo v škrlatu, postanejo zreli zelo pozno. Ko so štirideset let stari, so često mlajši od tistih, ki so stari petindvajset let. Pri njih se razum razvija bolj počasi kakor pa pri drugih pripadnikih človeškega rodu. Za cesarja so me navdajala čustva očetovstva, gledal sem v njem sina, ki me včasih vznemirja, mi povzroča skrb, pa me vendar vsega zajame s svojim sijajem in s svojo duhovitostjo. Tudi pozneje, ko sem bil razočaran in ko je on pobegnil v inozemstvo, ga nisem sovražil. V letu 1908 (ko je bil Bülow odpuščen — op. prev.), se nisem jezil nanj in nisem bil vznemirjen. Če si smem dovoliti to primero, tedaj sem bil do cesarja tak, kakor je vesten zdravnik, ki mora, včasih tudi na boleč način poseči v bolnikovo razpoloženje. Predvsem pa sem od prvega do zadnjega dne svojega ministrovstva videl v Viljemu II. sina čudovitega očeta in vnuka zmagovalca pri Sadovi in Sedanu, naslednika velikega kralja, pruskega kralja in nemškega cesarja, predstavnika najslavnejše nemške vladarske rodbine. S to rodbino je Bismarck izvedel zedinjenje nemškega naroda in na tej dinastiji je slonela bodočnost imperija.*

Pismo m je prinesel cesarjev pribočnik von Moltke. Pripovedoval mi je, da je moja demisijska sprava cesarja v silno čuden položaj, ker se je bal, da ga bo Rusija pustila pasti, Anglija pa, da bo napadla Nemčijo. V začetku je bil silno vznemirjen, potem pa je bil zelo pobit in fizično izčrpan, k temu pa je še pridružila vročina meseca avgusta. Hodil je po svoji pisarni z nesrečnim obrazom, bled, na čelu pa je imel polno potnih kapelj. Moltke je vztrajal pri zahtevi, da naj odgovorim kar najhitreje in kar najbolj prisrčno, da ga pomirim. Če se to ne zgodi, tedaj se je bati popolnega zloma.

Pisal sem takoj in sicer z vsem svojim razumom in z vsem srcem. Poudarjal sem, da so me njegove besede globoko ganile in da mi je zelo mučno, ker sem mu povzročil skrb in nemir. Ali ne bi dal svoje življenje in vse, kar imam, za svojega cesarja in kralja, da bi se odstranili kamni z njegove poti in da bi cesar dosegel čim višje stopnje, ki si jih želi za srečo in blagor domovine? Njegovi resnični uspehi so bili moj ponos, ne pa moja ljubosumnost. Nisem bil nevaležnež in nisem pozabljal na velike dobrote, ki mi jih je toliko let izkazoval in nisem pozabljal na odlikovanja, s katerimi me je obdaroval. Bil bi zelo umazan, če bi bil ljubosumen na svojega vladarja. Prav dobrota pa, ki mi jo je izkazoval, mi je narekovala, da sem moral biti do njega popolnoma iskren, pa če tudi bi mi mogoče to bilo mučno. Ker sem v cesarju ljubil hkrati vladarja in gospodarja, predstavnika narodne misli, odličnega moža v vseh oziirih, njegovega duha in značaja, sem moral biti odkrit in resničen. Ne bi bil vreden cesarskega zaupanja, če ne bi bil pogumen in če ne bi bil tako lojalen, da bi vedno in povsod za vsako ceno delal tako, kakor mi je to narekovala moja vest. Nobena rahločutnost ali pa porogljivost mi ni narekovala potrebe, da sem opazil velike nevarnosti. Če sem ga zaprosil, da naj drugim rokam zaupa vodstvo zunanega ministrstva, tedaj sem storil to zaradi tega, ker sem menil, da bo kdo drugi presojal položaj drugače in mogoče tudi bolj točno, kakor pa jaz in bi zato tisti mož bolj odgovarjal namenom Njegovega Velikanstva.

Če me hoče cesar po tem poročilu ohraniti na tem mestu, tedaj bom storil vse mogoče, da se uspehi, doseženi v Bjoerkoeju, ohranijo in obrnejo v korist naše politike in naše domovine. S tem v zvezi som svojemu cesarju ponovil geslo princev iz Oranijske hiše:

»Bodi miren v viharju valov!« *Nad tem geslom pa plava v viharju in nevihti ptič, ki se ne zmeni za butanje valov.*

Če si še želi nadaljevanja moje službe, tedaj bom prav rad ostal pri njem in to z vdanostjo in hvaležnostjo, z edino mislijo in željo, da bi mu bil koristen. Ob koncu pisma sem ga zaprosil, da mi naj sporoči, kdaj bi mu lahko poročal o splošnem položaju in bi mu tudi razložil svoje misli o pismu, ki ga naj morebiti pošlje carju. Cesar mi je takoj brzojavno odgovoril: »Prisrčna hvala in godi si mi, kakor da bi vstal iz groba.«

Sedaj mi je pripadla košljiva naloga, da sem zadevo iz Bjoerkoeja razvil tako, da ne bi preveč užalil Nikolaja II. Cesar se je dolgo zibal v naziranj, da bo car ostal zvest pogodbi, ki mu je bila na tak »huzarski način« *vsiljena. Še v septembru je carju predlagal, da naj naroči svojim zastopnikom v zamejstvu, da morajo pri vseh političnih vprašanjih skupnega značaja sodelovati s svojimi nemškimi tovariši in jim zato poročati o vseh prejetih navodilih in o svojih nazorih. Toda Lansdorf je ruskemu veleposlaniku v Berlinu naročil, da naj me zaupno obvesti, da so važni razlogi carju narekovali, da je moral opustiti delo v smislu pogodbe, ki je bila podpisana v Bjoerkoeju. Viljem II. je moral spoznati, da skupine držav, ki se je oblikovala več ko 15 let, ni mogoče na mah prevreči v nekaj urah. Na izrecni carjev ukaz in v imenu grofa Lansdorfa mi je ruski veleposlanik Osten-Sacken izjavil, da imata oba popolno zaupanje vame. Ob in prav tako vlada v Petrogradu, želijo, da bi se miroljubne zveze nadaljevale, kajti te zveze se razvijajo v prijateljstvu že več ko 150 let in sicer najprej med Rusijo in Prusijo in nato z Nemčijo. Pod raznimi izgovori je Viljem II. še nekaj časa izločeval moje sodelovanje v svojem dopisovanju s carjem, v decembru 1905 pa mu je v sporazumu z menoj pisal zelo dostojno pismo, v katerem je izjavljal, da nima namena vsiljevati ukrep, ki si ga Rusija ne bi želela in je dodal, da bomo vsekakor ostali dobri in zvesti prijatelji.*

Prva huda izkušnja za osebne zveze med menoj in Viljemom II. se je v blagor države zadovoljivo uredila. Zmagala je blaginja države. Ali bi se nova izkušnja prav tako končala? V tem trenutku sem to že dvomil in leto 1908 (odslovitev) je potrdilo moje domnevo.

KONEC.

Tudi Indijanci so pripravljali mumije

O življenju starih Egipčanov vemo marsikaj. Zanimali se moramo zato egipčanski navadi, ki je velevala, da je treba mrliče kar najbolj ohraniti in tako spraviti, da obstanejo še dolga stoletja. Raziskavanja egipčanskih grobnic in egipčanskih mumij so nam tako prinesla vse podrobnosti o življenju starih Egipčanov. Tako vemo na primer danes, da so živeli med Egipčani strokovnjaki, ki so bili združeni celo v posebni poklicni organizaciji, ki se je bavila s pripravljanjem mumij. Veliki stavbeniki pa so gradili in vzdrževali grobnice, med katerimi so prav gotovo največje znane piramide faraonov v Egiptu.

Prav malokomu pa je znano, da je bila nekaj tudi v Ameriki navada, ohranjanje mrličev v mumijah in jih tako zavarovati pred razpadom. Na najrazličnejših krajih od Aljaske v Severni Ameriki pa do Patagonije v Južni Ameriki so že odkrili stare mumije. Največ so jih našli ob obalah Tihega morja. Prav kakor egipčanske mumije, tako nam tudi ameriške mumije pred davnimi stoletji umrlih domačinov povedo marsikaj o življenju in navadah Indijancev pred odkritjem Amerike. Seveda Indijanci svojih mrličev niso tako temeljito ohranjali in pokopavali,



Povoj stare indijanske mumije v čikaškem muzeju. V povoju je truplo očeta, matere in otroka.

kakor Egipčani. Prav tako niso ohranjali živalskih mumij, ki so bile pri Egipčanih v navadi. Kljub temu pa se da iz ohranjenih indijanskih mumij razbrati marsikaj o življenju Indijancev.

Egipčanskemu načinu pripravljanja mumij so se še najbolj približali prebivalci v kraljestvu Inkov, ki so živeli na območju sedanje države Peru. Stari pisatelji vedo povedati, da so Inki izredno skrbeli za mumije umrlih prednikov. Na žalost še do danes niso našli nobene kraljevske mumije, čeprav so mumij navadnih državljanov našli razmeroma mnogo.

Kako so Inki ohranjali mrliče, je le deloma ugotovljeno. Teles mrličev na primer nikdar niso odpirali, kakor so to delali zdravniki v Egiptu. Razne snovi za balzamiranje trupel pa so poznali. Če so jih redno uporabljali, ni ugotovljeno. Najbolj splošna navada ohranjanja mrličev je bila ta, da so jih dali sušiti na sonce. Krst in sarkofagov niso poznali, pač pa so mrliče povijali in povezovali. Vse kaže, da so marsikaj povite in povezane mrliče kar zakopavali v puščavski pesek. Marsikaj pa so jih polagali v špranje v pečevju ali v naravne jame v kamnitih stenah. Nikdar pa niso kopali posebnih grobnic niti v kamen, niti v zemljo. Prav tako niso nad grobovi gradili nobenih spomenikov. Velike zgradbe Inkov, ki so se ohranile do danes in so zgrajene iz opeke, niso grobišča, ampak svetišča.

Za povijanje mrličev so Inki uporabljali večsah prav lepo tkano in vezano blago, izdelano iz bombaža, včasih pa tudi iz ptičjih peres. Tudi so znali splesti posebne vreče iz usnjatih trakov. Mnogo mumij je povitih v slamnjace, spletene iz domačih trav. V puščavskem pesku so se nekatere mumije izredno dobro ohranile. Lepše, najbrže mumije bogatejših, imajo včasih na vrhu povoja napravljeno glavo. Obraz glave je izdelan iz srebrnih ploščic ali pa iz različno barvanih našitkov. Nerazumljivo pa je vsem raziskovalcem, da je v mumijah Inkov včasih po več mrličev. V čikaškem muzeju hranijo na primer povoj, v katerem so oče, mati in otrok.

Mikroskopske preiskave telesnih ostankov starih mumij so pokazale, da so že tudi stari Inki imeli težave s poopnjenjem žil. Umrlijost med otroki je bila izredno velika, ker je število mumij otrok razmeroma veliko. Pri odraslih je

opaziti, da je imela večina slabe zobe. Od 300 lobanj, najdenih v mumijah, so našli eno samo, ki je imela celotno zobovje. Rane na glavah najdenih mumij kažejo, da je bilo najbolj nevarno orožje Inkov prača. Prača je bila spletena iz volne in največkrat lepo okrašena. Nosili so jo povito okrog glave. V posebni vrečki na koncu prače pa je bil vložjen kamen, ki ga je pračar lahko zalučal z veliko silo dokaj daleč. Razbite lobanje s kamnom zadetih Inkov kažejo dalje, da so že tedaj Inki poznali kirurgijo. Videti je namreč, da so se z razbitimi lobanjami ukvarjali vojaški zdravniki in marsikaj tudi uspeli ter zadetemu rešili življenje.

Inki so mumijam prilagali tudi razne darove, vendar ne tako dragocenih, kakor Egipčani. V vrečah so našli koruzne storže, školjke, posušene rastline, torej živila. Včasih so prilagali tudi okostja živali, največ okostja psa in morskega prešička.

Najmanjši elektromotor na svetu

Je zgradil Italijan Amadeo Tomassini. Je tako velik, da se da nositi v gumbnici. Premer motorja meri le 3,6 mm. Ves pa tehta eno šestinko grama. V minuti napravi ta motor 25.000 obratov in premore pičlo tisočinko konjske sile.

Usoda

Mogočen kralj je dal v lepi pokrajini zasaditi nov vinograd. Da bi bil čimprej naréd, ni svojim hlapcem, ki so vinograd zasajali, dal niti malo počitka. Eden teh revežev, ki se je od izmučenosti skoraj sesedel, je dejal nekoč kralju, ko je bil ta v njegovi bližini:

»Le počemu ta strašna naglica, moj vzvišeni vladar? Saj ne boste nikoli pili vina iz teh trt.«

Kralj je osupnil.

Ko so nastali prvi grozdi v vinogradu, je kralj priredil veličastno trgatve in je dal grozdje brž v stiskalnice. Dal si je prineseti kozarec mošta in je ukazal privedi k sebi tistega hlapca, ki je bil takrat izustil tako prerokbo.

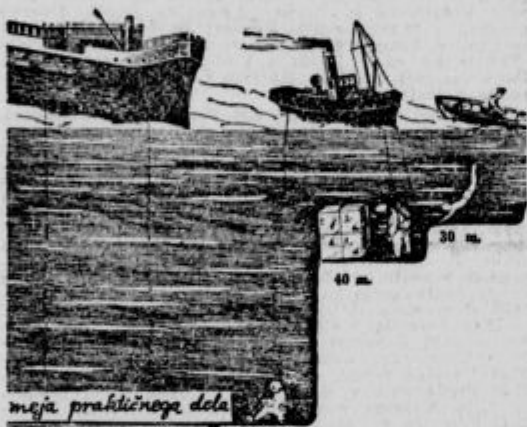
»No, ali boš še zmeraj dejal,« je vprašal kralj, držec kozarec v rokah, »da ne bom pil tega vina?«

»Pa se mi le zdi, da ni tako verjetno, da ga boste pili, moj kralj in gospod,« je odvrnil hlapec spoštljivo. »Zakaj od roba čase do vaših ust je še precej prostora, v katerem vam vino lahko izgine!«

Komaj je bil spregovoril te besede, je planil notri elužabnik z novico, da je divji prašič vdrl v vinograd in ga je že skoraj vsega uničil.

Kralj je koj odložil čašo, pograbil sulico in je odhitel ven, da bi zver ubil. Zverina pa je vsa besna planila na kralja in ga tako razmesarila, da je bil takoj mrtev.

Kako globoko se lahko potopimo v vodo



Potapljači, ki nabirajo gobe, školjke in bisere, se potapljajo brez vseh pripomočkov do 30 m globoko, kjer vzdrže 2 do 3 minute. V globini 40 m more potapljač z opremo vzdržati 2 do 3 ure pri težkem delu, če mu sproti dovajajo zrak. Do globine 90 m vzdrži potapljač v moderni opremi pri lažjem delu tudi 2 do 3 ure.

Dovajati mu je treba seveda zrak. Po nekaj minut zdrže potapljači še v večjih globinah. Vendar niso sposobni za delo. V globini 120 m jim morajo dovajati zrak, ki vsebuje 21% kisika. V globini 140 do 180 m pa jim je treba dovajati zrak, ki ima 12% kisika. Najgloblje se je doslej pogreznil v neprodušno zaprti jekleni kroglji Američan Bebe, ki se je spustil nad 900 m globoko.



Belina povzdigne vsako obleko

Tako prijetno, kakor je belina zvončka na temni ruši, je videti nežno, svetlo okrasje okrog vratu na temni obleki. Zakaj si ne bi privoščili takega ovratnika, zlasti še, ker si ga utegnemo narediti iz slehernega batistovega, platnenega ali svilenega ostanka.

Na sliki vidiš ličen izbor teh nežnih pritliklin. Prav na levi zgoraj opaziš platen ovratnik s koničastim izrezom. Okrašen je z luknjicami. Zraven je vzorec, ki je še posebej pomladanski. Iz tankega batista so izrezani listnati kosci, ki so zgiba-

ni in zloženi v čudovito lepo garnituro. Na desni zgoraj sta dve preprosti pentlji iz svile, kar jako povzdigne temno obleko. Spodaj je okras za štrikoten izrez, ki sestoji iz treh delov. Robovi so vezeni, pikice so storjene v načinu luknjičaste veznine. V sredi je nežen ovratnik iz robčkaste svile (ripi). Napredek je narejen iz batista ali žorzeta. Robovi so cvetke iz istega blaga. Poslednji vzorek je bel ovratnik iz istega blaga. Če ni tega blaga, je ovratnik lahko iz temnega blaga, le napredek bodi bel.

FRANJO

Bil je miren, vroč poletni večer. Gondola je drsela pod ogromnimi oblaki železnega viadukta in krenila v široki kanal Guadeca. Vse naokoli je bilo mirno in tiho; na ladjah in na bregovih.

»Zložil vesla, Franjo, da naju bo gugal veter, časa je še dovolj.«

Franjo je zložil vesla in podprl lakti ob kolena ter položil glavo med dlani.

Visok, krasen fant! Ožgane gole prsi kot skala, močne roke, mišice kot iz železa. Prisodil sem mu kakih trideset. Ko sem se prvkrat sprehajal po Piazzetti, sem čul iz njegovih ust našo kletvico, s katero je odgovoril nekemu svojemu tovarišu. Takoj sem si ga najel in danes je bil že peti dan pri meni.

Franjo je bil molčeč človek, s sanjajočim, neizrečeno žalostnim izrazom v temnih očeh. Morda so zato nanj kričali drugi gondoljerji: »Pazzo — porec! Najprej sem zvedel le, da je Istran iz Mirne. Šele večeraj je spregovoril nekaj več besed. Prosil me je za posojilo za bolno mater. Denar je sprejel, ne da bi se zahvalil, samo z glavo je pokimal.

Veter je gnal gondolo počasi po kanalu nizdol. Naenkrat je Franjo nekaj zagodrnjal.

»Kaj pravite, Franjo?«

»Mati je bila večeraj vesela,« je dejal nekoliko glasneje, ne da bi dvignil glavo.

»Ali ji je bolje?«

Tedaj je Franjo počasi dvignil glavo in v žalostnih očeh so se mu zasvetile solze: »Nanjo že čakajo člvi. Stanovanje smo večeraj plačali in že nekoliko dni morda se bo preselila k Sv. Kristoforu.« (Otok s pokopališčem.)

»Danes ste zelo bleđi, Franjo,« sem dejal.

»Sem. Danes ponoči moram onkraj Lida.«

»Onkraj Lida? Z ladjó?«

»Oh ne, s svojo gondolo vozim tja, kadar mi je težko.«

»Toda onkraj Lida je že široko morje in tja ni mogoče z gondolo.«

»O da, je mogoče, kadar se človeku ne more ničesar zgoditi.«

Franjo je bil danes mehak in zaupljiv.

»Menda ste imeli malo sreče v življenju, prijatelj?«

»Oster jezik sem imel, gospod. S tem ne izhajam dobro niti pri ženskah niti pri moških... Strupen jezik in oster nož. Odpeljali so me bili za tri leta v ječo... — ničesar slabega nisem naredil, — prav res ničesar — samo z nožem sem zbadel fanta, ki mi je hotel odtujiti ljubljeno dekle.« Nato je območal.

»A ko ste prišli iz ječe?«

»Da — se je zgodilo ono. Vračal sem se poln nad. Zjutraj so me pripeljali s parnikom in me izpustili; — zjutraj sem bil vesel, a zvečer sem plakal. Pred nekaj dnevi so pokopali mojega očeta kot berača, a mati mojega dekleta je prepovedala hčerki, da bi še kdaj govorila z menoj, — kriminalnim človekom, — sicer jo prekolne. Dekle pa me je ljubilo. Ko sva se sešla, me je objemala, kajti grozna kletva jo je pregnala z doma.« Franjo je zopet zakril obraz z dlanimi.

Niti šepnil nisem.

»Ali veste, gospod, kaj pomeni pri nas materina kletva?« je nadaljeval še vedno s sklonjeno glavo... »Divja noč je bila. Nevihta je bila na su-

KUHINJA

Riž s pomladansko repo.

Spomladansko, še drobno repo skuham z zelenjem vred na slani vodi. Ko je repa kuhana, jo odcedim. Ji iztisnem vodo in jo prav na drobno sesekljam. Riž opravižim na masti s pridatkom sesekljane čebule. Nato zalijem s kropom ali z juho od kosti, osolim in kuham četrte ure. Po četrtnem kuhanju, pridenem rižu repe in kuham še četrte ure. Jed mora biti gosta. Na mizo jo dam kot samostojno jed.

Brezmesna kosila.

Kaša je živilo, ki nam večkrat pomaga napraviti brezmesno kosilo. Tako imamo, na primer, cmoke iz kaše s praženo čebulo ali razbeljenimi maslom in s sladkorjem in cimetom. Za 4 osebe skuhaš na 3/4 l mleka z vodo kašo, da se zgosti. Ko se shladi, naribaš vanjo surov krompir, dodaš malo maslobo in toliko moke, da lahko izoblikuješ cmoke, ki jih skuhaš v slanim kropu. Lahko pa ne porabiš za te cmoke prav nič moke, če dodaš nastrgan, surov krompir in kruhove kocke.

Križanka št. 35

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20			21					22				23						
24			25					26				27					28	
29	30	31	32	33				34			35	36	37	38			39	
40			41		42	43	44	45				46		47	48	49	50	
51								52				53					54	
55								56									57	

Vodoravno: 1. italijanska prestolnica, 4. večerni zvonjenje, 13. roman Solohova, 20. hrvaška reka, 21. znana tovarna čevljev, 22. domača perutnina, 23. kontinent, 24. del meseca, 25. poljski plevel, 26. Odišev rodni otok, 27. nasprotje svetlobe, 28. glasbeni izraz, 29. ženski števnik, 32. prevozno sredstvo, 34. francoska agencija, 37. črn pišč, 39. žuželka, 40. leena posoda, 41. pripovedna pesnitev, 44. prevara, 46. elovansko žensko ime, 49. del vodovoda, 51. žensko ime, 52. rokodelc, ki ima opravka z lesom, 53. etarogrški slikar, 54. vrba žalujka, 55. kraj iz Jurčičevega Desetega brata, 56. evetopisemski kraj, 57. dario.

Navpično: 1. rudnik, 2. žensko ime, 3. nemški otok, 4. fínsko pristanišče, 5. nasebina, 6. vrsta plina, 7. ud družine, 8. slovenski zgodovinar, 9. glavno pokrivalo, 10. zadnjeindijeka reka, 11. tibetanski bivol, 12. žensko ime, 13. prijatelj tuje lastnine, 14. del naslova, 15. žensko ime, 16. azijsko višavje, 17. kartazanska kraljica, 18. čut, 19. prirodoslovec, naravopisec, 30. etarorimski vojskovodja, 31. etarorimski uradnik, 32. štajerski kraj, 33. egipčansko božanstvo, 35. zadnjeindijeka državnica, 36.

evetopisemska oeeba, 37. del telesa, 38. slovenski književnik, 42. del voza, 43. ribiška priprava, 44. severnoameriška združena država, 45. del cerkve, 47. dejanje (modroslovni izraz), 48. severnoitalijansko mesto, 49. španski junak, 50. svetopisemska oeeba.

Rešitev križanke št. 34

Vodoravno: 1. golida, 7. Amos, 11. otopenost, 20. oko, 21. dir, 22. leto, 23. vid, 24. oratar, 25. lat, 26. Ems, 27. ilovica, 28. los, 29. Ema, 30. osa, 33. rok, 36. milodar, 39. ost, 40. pop, 41. bat, 42. ara, 43. urednik, 47. koš, 50. Uri, 52. Irenelj, 53. Eep, 54. Juda, 55. oči, 56. Res, 57. čakalnica, 58. etan, 59. pedant.

Navpično: 1. Golobič, 2. Oka, 3. Lot, 4. ide, 5. dim, 6. Ars, 7. ali, 8. mel, 9. Oto, 10. sovodje, 11. Ovid, 12. tica, 13. Odar, 14. Polo, 15. Eros, 16. last, 17. otep, 18. Samo, 19. trapist, 31. Sara, 32. atek, 33. rana, 34. oreč, 35. Kajn, 36. Muni, 37. Irec, 38. Lepa, 44. Nut, 45. Ida, 46. kan, 47. kop, 48. oče, 49. Bid, 50. ura, 51. Ren.

MIŠEK detektiv

S čepico, kjer je bil napis »Sluga«, je začel Mišek brž pometati, brisati prah po pisarni in podobno, vendar pri vsem tem ni niti za hip opustil misli na to, da je prišel služiti samo zato, da postane znamenit detektiv.



»Izvrstno! Krasno! To je pa res imenitna misel!« je dejal sam sebi, ko je brisal prah po pisarni. »Mnogo različnih reči se bom naučil pri teh dveh gospodih! Zunaj hodita okoli, nikoli ju ni doma. Pa sem zvit, draga moja!«

MALI OGLASI

V malih oglasi velja pri izdani službi vsaka beseda L. 0.30, pri širitvenjskih oglasi je beseda po L. 1, pri vseh ostalih malih oglasi pa je beseda po L. 0.60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Poslovodjo-kinjo

za trgovino v centru, isčemo za potrebnost. Potrebna kavelja do 50.000 lir. — Plača in procenti. Nastop takoj. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Jamstvo« 2970. b

Žagarija

srednjih let, s večletno prakso, isčemo za venedicjanko z 2 listoma. Nastop takoj. Ponudbe na: Papež Franc, Krmelj, želez, postaja št. Janž na Dolenjskem. b

Služkinja

samostojna, vseda kuhe in ki bi opravljala vsa druga hišna dela — se sprejme. Prednost imajo one s večletni izprave. Plača dobra. Trgovina: Marija Malavasič, Vrhnika. b

Fanta

starega 16 do 18 let — sprejme: Rici Franc, Sp. Kašelj 14, Dev. Mar. Polje. b

Hlapca

vajenega vseh poljskih del, sprejem. Naslov v upravi »Slov.« št. 3032. b

Sprejem služkinjo

pridno, pošteno, iz dobre kršćanske družine, vajeno hišnih in vrtnih del. Razume se naj vsaj nekoliko tudi na kuho in šivanje. Plača dobra. Nastop službe 15. junija. — Naslov v upravi pod št. 3034. b

Dekle

pošteno, snažno in zdravo, do 30 let staro, za vsa hišna in vrtna dela, isče dobra hiša v Ljubljani za 1. junij. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3040. (b)

Hlapca

poštenega, za kmetijo — sprejem takoj. — Črne, Ljubljana VII., Za vasjo št. 6. (b)

2 gospodinjski pomočnici

samostojni, pridni, pošteti, mladi, za kuho in vsa hišna dela, sprejem s 1. junijem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3068. (b)

Hlapca

za kmečka dela, poštenega, sprejem takoj. Martinec, Ljubljana, Trnovski pristan 20. (b)

Službe

Iščejo:

Trgovski sotrudnik

manufakturi, verziran galanteriji, modi, konfekcije, smožen samostojnosti - poslovodje, pošten, s dobrimi priporočili, s večletno prakso, vzame isto mesto za izpomaganje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3692. b

Iščem zaposlitve

pri bolniku. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 2999. a

Trgovska pomočnica

(30 letna) mešane stroke, zelo poštena, nujno prosi primerne ali kakršne koli zaposlitve. Naslov v upr. »Slov.« št. 3023. a

Gospodična

vajena ročnega dela, pletenja, kvačkanja, ki lepo krpa perilo in nogavice se priporoča za delo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2914. a

Dekle

z dežele išče službo v gostilni ali slično, najraje v bližini Novega mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3083. b

U najem

Skladišče

zračno in suho v centru, isče Medarna, Ljubljana, Zidovska ul. 6

V najem se odda takoj parcela ca 500 m² v Dolincah pri Podutiku, pripravna za saditev krompirja ali fižola. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2990. p

Sobe

Oddajo:

Sobo

s souporabo kopalnice in plina — oddam mirnemu gospodu. Po želji tudi hrana. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Obziren« št. 3071. (s)

Iščejo:

Iščem

večjo prazno sobo ali enosobno stanovanje v okraju sv. Peter. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoje« št. 3070. (s)

Obrt

Usnjeni izdelki

se barva le s specialno barvo za usnje. Zaloga barv in acetona: Efaks, Napoleonov trg. r

Zahvala

Za vse izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše drage

ALOJZIJE MRAK

se tem potom najlepše zahvaljujemo. Prav posebno zahvalo izrekamo čast. duhovščini, gg. dr. Bajcu in dr. Majcnu, Marijini družbi pri sv. Jakobu, vsem, ki so jo tolažili za časa njene teške bolezni, ter vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti.

Ljubljana, dne 17. maja 1942.

Zaluoja rodovina Križnar.

Po Vaši želji Vam izdela KNJIGOVEZNICA Ljudske tiskarne v Ljubljani

Kopitarjeva 6/II

v svoji ertalni razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi. Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.



Posebni oddelki za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjenega galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih tazonah

CENE SKRAJNO NIZKE. POSLUŽITE SE!

Prodamo

Polovico kurjave in časa

priprani »Samokuhalniki«. Cena nizka. Dobi se pri Franc Kernjak, Tržaska št. 92. — Telef. 24-53. 1

Vosek

la, rumen — prodaja: Medarna, Ljubljana, Zidovska ulica 6. 1

Čebele

v kranjskih in v A2 panjih. prodaja: Medarna, Ljubljana, Zidovska ulica št. 6. 1

Kompletno pohištvo

za kuhinjo in sobo, poceni napredaj. Lampetova ul. 13, Trnovo. 1

Hladilno ormarico

majhno, praktično za gospodinjstvo, prodam lvo Stembal, Vegova ulica 8 (pritličje, dvorišče, levo). 1

Dva elektromotorja

6 in 0.50 HP, s drsalnimi obroči 220/350 Voltov — prodam. Ribniška št. 15. Moste. 1

Modra obleka

za osem letnega dečka — se poceni prodaja. Stranska pot 17, Trnovo. 1

Dve postelji

z modroč, prodam. K. D. Stara cesta v Vrhnika. 1

Najceneje

si boste opremili Vaše stanovanje, če se obrnete na trdnico: Stigl. Trata 27, Ljubljana VII. 1

Gepel

in zapravilivšek ter koleselj v dobrem stanju prodam. Novak, Notranje gorice 39, p. Brezovica. 1

Temnomodro obleko

za dečka od 12—14 let, prodam za 200 lir. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3038. 1

Voziček

ročni (nov), prodam. Cesta v Rožno dolino 32. 1

Perzijska preproga

velikost 290x360, zelo lepi Mahal, samo privatnikom napredaj. Gledališka ulica 11-II, vrtni vhod. 1

Kuhinjske opreme

moderne, solidna izdelava, prodaja po nizki ceni mizarstvo Artnak Josip, Jenkova 7. 1

Okna — nova

1 trodelno 160/120 z rolo, 4 dvodelna 70/130, 1 dvodelno 80/120, 4 enojna 80/120 prodaja Babn.: Valentin, Ljubljana, Vodnikova 123 1

Kosilnico

z žetvino napravo, v dobrem stanju, prodam. — Čerin Ivan, Savlje št. 16, p. Ježica. 1

Težke in lahke vozove

prodam. Langusova 5. 1

Elektromotor

380 volt, 7 in pol ks — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3073. 1

Elektromotor

nemški, 5,5 ks, prodam. Zor, Brezovica 119 pri Ljubljani. 1

Prodaj

1500 1/2 steklenic najboljšemu ponudniku. Ponudbe v upravo »Slov.« pod Ljubljana 1500. št. 3066. 1

Poizvedbe

Sedem moških fotografij

za legitimacije je bilo izgubljenih v sredo, dne 13. maja dopoldne v bližini kavarnar »Evropa«. Najditelj se naproša, da jih izroči v uredništvu »Slovenca«. r

Pouk

Italijanščino poučujem vestno in uspešno. Slovnica, konverzacija. Prevzamem tudi korespondenco in prevajanje. — Naslov v upravi »Slovenca« 2964. u

SPORT

Današnji spored drž. prvenstva

Po današnjih tekmah bo najbrže v državnem nogometnem prvenstvu že precej jasna slika glede vprašanja, kdo bo letošnji nogometni prvak. Doslej sta bili enajstotri Rome in Torino enaki od današnjih tekem pa pričakujejo, da se bo Roma odtrgala. Na lastnem igrišču bo sprejela Ligurijo, ki bo vsekakor prešibka, da bi zaustavila Romo na poti k cilju. Veliko težje stališče bo imel Torino, ki bo gostoval na vročih milanskih tleh. Torinci so sicer moštvo, ki je bilo doslej uspešnejše od Milana, je pa težko verjetno, da bi imeli na tujih tleh več sreče kakor Rimljani na lastnih. Vse govori za to, da si bo Roma okrepila položaj z obema točkama, Torino pa se bo moral še krepko boriti, da bo dosegel vsaj neodločen izid.

Današnji spored državnega nogometnega prvenstva je tale:

Rim: Roma—Liguria, Milan: Milano—Torino, Benetke: Venezia—Fiorentina, Napoli: Napoli—Modena, Bologna: Bologna—Livorno, Torino: Juventus—Ambrosiana, Genova: Genova—Lazio, Bergamo: Atalanta—Triestina.

Na lahkoatletski prireditvi v Modeni so postavili italijanski atleti nekaj dobrih rezultatov: tek na 3000 m Bevilacqua 8:43.2, skok v višino

Zahvala

Za vse izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi našega nezabnega soproga in srčno dobrega papana, gospoda

Julius Hutmanna

kakor tudi za poklonjene vence in cvetje, se tem potom najtopeje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo čen. g. dr. Volavsku za požrtvovalno zdravljenje, č. g. dr. Demšarju za podelitev tolažil sv. vere, ostali č. duhovščini, in končno vsem, ki so blagoga pokojnika v tako velikem številu spremlili na njegovi poti k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 16. maja 1942.

Zaluoja ostali.

Posestva

Prodajo se tri parcele

za tro-dvo in enonadstropnice za Bežigradske gimnazije. Polzeve se v Trnovem, Kolizejska 19. (p)

Naprodaj

v bližini klavnice lepa štristanovanska hiša z velikimi delavnici in garažami, pripravna za kakršno koli obrt, zlasti za mesarsko, za ceno 470.000 lir. — Polzeve se Atele »Moda«, Pražakova ulica št. 15-I. (p)

Dve parceli

400 in 600 m², za obdelavo (eno travnjsko postajo pred Zalami) oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3055. (p)

Kupim hišo

eno ali dvostanovanjsko, v poštveh pride tudi pol hiše ali tudi nedograjena. Kocjan, Dolenjska cesta št. 23 a. (k)

Naprodaj nova tovarna

za perilo z opremo v Kočevju in

dvonadstropna trgovska hiša z večjimi poslovnimi lokali in dvema malima stanovanjema

Ponudbe in povpraševanja je nasloviti na: dr. Römer Georg, Gregorčičeva št. 27, Ljubljana.

V Novem mestu

kupim eno ali več stanovanjsko hišo. Ponudbe v podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod »Hiša« št. 3084. (p)

Parcelo ali njivo

v Ljubljani, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »40.000 gotovine« št. 3048. (k)

Šivalni stroji

šivalni stroj znamke »Jaks«, z dolgim čolničkom, dobro ohranjen, se prodaja. Rupnik, Pred skofijo 19.

Compagner 1.85 m, skok s palico Conchi 3.80 m, met diska Consolini 45.72 m.

Franjo Punčec bo igral v madžarski državni reprezentanci. O znamenitem hrvatskem igralcu tenisa, ki se je povzpeli med najboljša na svetu, čitamo, da bo igral v bodoče v madžarskem predstavništvu. Punčec je namreč doma iz Čakovca, ki spada po novi razmejitvi pod Madžarsko. Kakor poroča »La Gazzetta dello Sport« in kakor potrjuje beigradska »Donauzeitung«, bo nastopil Punčec prvič v madžarskem predstavništvu na tekmi za rimski pokal z Nemci. Tako bodo imeli Madžari v Asbodu in Punčecu dvoje izvrstnih moči in najboljša izgleda za osvojitve dragocene trofeje.

Iz Hrvatske

Filatelistična razstava v Zagrebu. Zagrebški filatelistični klub je imel te dni občni zbor, na katerem se je dosednji predsednik kluba Dragutin Wukajewitsch zahvalil za zaupanje, ki ga je v klubu užival polnih sedem let. Namesto njega je bil nato izvoljen za predsednika filatelističnega kluba dr. Somogy. Na občnem zboru je bilo tudi sklenjeno, da bo klub priredil prihodnje leto veliko filatelistično razstavo.

Sedemstoletnica Samobora. Prijetna izletna točka za Zagrebčane, mestce Samobor, praznuje to leto sedemstoletnico svojega obstoja. V ta namen bodo v Samoboru tudi večje javne proslave, za kar bo poskrbel poseben pripravljani odbor.

Hrvatski mornarji-prostovoljci so te dni odpotovali iz Zemuna v eno od črnomoških pristanišč, kjer bodo nastopili službo v borbi proti sovjetom.

Ustaška milica ima svojo oficirsko šolo v Kerestincu. Te dni so jo po kognitnih izpitih zapustili prvi gojenci Ustaške časopisje imenuje to šolo »ustaški Alcazar«.

Pri novi bolnišnici na Rebru bodo zgradili še novo kapelico in proskuto. Stroški za ta dela bodo znašali 4.500.000 kun.

Posebno ostro borbo proti pijancem je začela banjaška policija, ki je prejšnji teden pobrala vse opijanjene ljudi ter jih kaznovala z občutno denarno globo in zaporno kaznijo. Razen tega je policija napravila seznam vseh teh pijancev in ga dala nalepiti po mestu.

Spopolnitev Hrvatskega Sabora. Predsednik Vrhovnega hrvatskega sodišča je namesto treh dosedanjih članov hrvatskega Sabora, katerim je veljavnost mandatov ugasnila, imenoval tri nove člane, ki jih je vzel iz vrst kmečkega ljudstva. Za člana Sabora je imenovan tudi baron Rajčić iz Karlovca.

Ustanovitev novinarske šole v Zagrebu. Hrvatsko novinarsko društvo v Zagrebu bo še letošnjo jesen odprlo posebno novinarsko šolo. Kot uvod v to šolo bo še ta mesec, kakor tudi v juniju v Zagrebu 16 predavanj iz politične preteklosti hrvatskega naroda do ustanovitve neodvisne Države Hrvatske. Obisk teh predavanj kakor tudi tečaja za hrvatski jezik, je obvezen za vse aktivne hrvatske časnikarje.

TEMPACCIO DA ASPIRINA!

Che diluvio! Ben presto i piedi si bagnano e si corre il rischio di buscarsi un raffreddore. Per evitare malanni prendete subito le compresse di

ZA SLABO VREME ASPIRIN!

Kak nali! Noge se hitro zmocijo in obstoja možnost prehlada. V izogib bolezni vzemite takoj tablete

ASPIRINA

BAYER

Kolesa

Nove triciklje

razne velikosti, izdeluje L. Ambroz, mehanik — Tyrševa cesta 71. 1

Novost!

Naprava za tricikelj od 90 lir naprej, izdelava v serijah. Informacije daje gostilna Semraje — Sv. Križ, Ljubljana.

Filatelija

Filatelisti pozor!

Nakup in prodaja znamk vseh vrst »JOL« albumov in filatelističnih potrebščin je najugodnejša v knjigarni Dolzan, Ljubljana, Stritarjeva ulica 6, telefon 44-24.

Filatelistične novosti

Nov katalog bivših jugoslovanskih znamk za l. 1942 z novimi cenami; filatelistični vestnik; izbor raznih znamk; razne Jol albume, dobite najugodnejše pri filateliji Mladinske založbe, Ljubljana, Stari trg 30. — Telefon 41-69.

Kupujte pri naših inserentih

Knjige

Vse vrste

antikvaričnih knjig od najstarejših do najnovejših, kupuje knjigarna Janez Dolzan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Vajenci

Vajenca ali vajenko

za črkoslikarstvo, poštene staršev, sprejme takoj: Strukelj Luavik, Ljubljana, Vošnjakova ul. št. 10. Tel. inter. 36-91.

Vajenca

za večjo specerijsko in delikatesno trgovino v mestu, sprejem. Naslov v upravi pod št. 3027. v

Denar

Vse denarne

in trgovske poste

izvršim nitro in točno. Obrnite se na Rudolf Zor, Gledališka ul. 12. Telefon 88-10

Avto-motor

Šoferska šola I. Gaberšček

bivši komisar za šoferske izpite

Kolodvorska ulica 3.

Tefelon št. 28-28.

Izpit se lahko polaga že z 18. letom.

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

apetnik Ljubljana, Mestni trg 13

SPISAL DR. J. SKET

Miklova Zala

RAJČE, GODEC



139.

Le Almira se je veselila nevihte, ki je pretila Rožni dolini. Težko je pričakovala trenutka, ko si bo lahko ohladila strastno srce. Vedno je samo premišljevala, kako bi se maščevala nad Mirkom. »Kaj mi pomaga, če ugonobim njega? Ne! Le Zalko moram spraviti s poti, če hočem sama uživati njeno srečo! Kako?«



140.

S krvavečim srcem je gledala Almira, kako so se vršile na Miklovem in Serajnikovem domu priprave za ženitev. Od same jeze in strasti se je izogibala podnevi ljudi, da ne zagleda kje Mirka in njegove neveste. V noči pa je postajala na vrtu, premišljujoč, kako bi mogla preprečiti zvezo dveh ljubečih se src.



141.

Noči brez spanja in strašna slutnja, da je za vselej uničena njena sreča, je Almira tako potrla, da je začela veneti kot roža, ki jo popari slana. Rdečica z lic se je umaknila blodoti. Oči so se udrle v globino ter zrlle obupno, kakor da bi deklica, plavajoča na neizmernem morju, v hudem boju z valovi iskala rešilne roke.



Zapustil nas je naš nadvse dobri, ljubljeni in skrbni soprog, oče, brat, zet, svak in stric, gospod

Anton Cigoj

upravnik glavne carinarnice v pokoju

K večnemu počitku ga bomo spremili v nedeljo, dne 17. maja 1942 ob 4 popoldne z Zal, kapelice sv. Antona, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Malovše, Vrtovin, dne 15. maja 1942.

Josipina roj. Sterlekar, soproga;
Breda, Vanda, Sonja, Lidija, hčerke;
in ostalo sorodstvo.

Inserirajte v „Slovincu“!



Z bolešijo sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bridko vest, da je bil danes ob desetih dopoldne poklican po modrem sklepu in sveti volji vsemogočnega Boga v boljše življenje naš ljubljeni soprog in oče, odonosno srčno dobri tast, ded, praded, brat, svak in stric, gospod

Matija Pečkaj star.

posestnik

Njegov pogreb bo v nedeljo ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, Kotnikova cesta 12, na tukajšnje župnijsko pokopališče.

Dragoga pokojnika, ki se bodo zanj darovale svete maše zadušnice v več cerkvah, priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Na Vrhniki, dne 15. maja 1942.

Zalujoče rodbine:

Pečkajeve, Opekova, Štrekljeva,
Hrenova, Svetčeva.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 19.30

Več velikih naslovov filma „Luč v temi“ z ALIDO VALLI, prinašamo nien najnovejši in še lepši film

Nevidne sponke

Alida Valli, Carlo Ninchi, Andrea Checchi, Carlo Campanini

KINO MATICA - TEL. 22-41

Najnapetější roman blistave fantazije Emilija Salgarja v veličastni filmski realizaciji

DVA TIGRA

Massimo Girotti, Sandro Ruffini, Luis Hurtado Alanova, Amadeo Trilli

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Kaj se vse stori zaradi vroče ljubezni, boste videli v filmu

VITEZ BREZ IMENA

V glavnih vlogah: Amedeo Nazzari, Mariella Lotti itd.

KINO UNION - TEL. 22-21

Film po znameniti Verdijevi operi

RIGOLETTO

MICHEL SIMON v vlogi dvornega noreca. Največji slager sezone.

Film napete vsebine

„Zapuščena hiša“

Predstave: delavnik ob 17.30, nedelja ob 14.30 in 17

KINO KODELJEVO, tel. 41-64

COMM. ALFONSO CAMAGNA

Casa fondata nel 1900
Commissioni - Esportazioni - Rappresentanze - Depositi - Trasporti - Assicurazioni

Ustanovljeno l. 1900
Poverjeništa - Izvozniki - Zastopstva - Skladišča - Prevozniki - Zavarovanja

NAPOLI - Via-Arte della Lana 18

Zahvala

Za izraze sožalja, vence in šopke ter mnogoštevilno spremstvo pri pogrebu naše nepozabne

MARICE KLOBČIČ

vsem naša topla zahvala! Posebno globoko zahvalo smo dolžni zdravniku g. dr. Janku Peršiču za njegovo brezprimerno skrb za rajno ter Zavodu za gluhanost za plemenito pieteto.

Sveta maša zadušnica se bo brala v torek, 19. maja ob 7 v šempetrski cerkvi.

Zalujoči ostali.



Umrla nam je naša draga, nepozabna mati, gospa

Marija Jutraš

posestnica

Pogreb bo v nedeljo, dne 17. maja 1942 iz hiše žalosti na pokopališče v Trebnju.

Trebnje, dne 16. maja 1942.

Stanko, Ivan, sinova: Marija, Emilija, Angela, Slava, hčere in ostalo sorodstvo.



Zapustil nas je za vedno gospod

Matija Pečkaj star.

posestnik na Vrhniki, nekdanji gerent občine Vrhnika in večletni občinski svetovalec.

Ohranimo ga v hvaležnem spominu!

Vrhnika, dne 15. maja 1942.

Hren Ignacij, župan.

Zahvala

Vsem, ki ste ob težki izgubi naše ljubljene mame, hčerke, sestre in tete, gospe

Turk Slave

z nami kakor koli sočustvovali, je na poslednji poti tako častno in številno spremstvo, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni g. primariju dr. Debevcu in g. primariju dr. Mavriciju Rusu za njihov trud za časa njene dolgotrajne bolezni. - Posebna zahvala č. o. Kopatnu Lederhasu za podelitev tolažil sv. vere in za obiske, ter č. duhovščini za vodstvo pogreba in vsem darovalcem vencev in cvetja, ki je pokrilo njen prerani grob.

Ljubljana, dne 17. maja 1942.

Zalujoči Turkovi.

Mojstrski načrt

(Detektivska črtica.)

»Tiho!« je kratko ukazal Silk in gasilci so z velikimi očmi zastrmeli v cevi treh pištol. »Bodite mirni in nič se vam ne bo zgodilo.«

Z dvignjenimi rokami sta se gasilca odmaknila od mize z alarmnimi napravami. Baldy Moran je zaprl velika glavna vrata, medtem ko je Silk strážil oba moža. Trenutek pozneje pa ju je že z veliko spretnostjo zvezal Baldy, Speed Hendricks je pa zlezel na šoferski sedež brizgalne, ki je stala sredi dvorane. Silk je držal svoje orožje pripravljeno za vsak slučaj, če bi prišli gasilci po stopnicah iz notranjosti ali pa iz dežurne sobe, od koder so se spuščali v dvorano kar po drogovi.

»Lepa stvarca,« je rekel Speed Hendricks, ki se je usedel za krmilo avtomobila. Nataknil si je gasilsko čelado in gumijast plašč in podal isto še Silku in Baldyju. Zadnji je odprl vse tri kovčge, ki so jih prinesli s seboj, in spretno potegnil ven tri male strojnice z mnogo streliva. Dve strojnici je položil na vstike cevi v zadnjem delu voza, tretjo je pa namestil na prazni sedež poleg Speeda.

»Vse je pripravljeno, šef,« je rekel. Silk je pogledal na uro, bila je 8.12. »O. K. Speed, pripravi motor. Gremo takoj, ko zaželišmo telefon.«

Točno ob 8.29 je telefon zapel. Zvonec je še zvonil, tako hitro je Silk imel slušalko pri ušesu. Silk je klical v telefon: »Kako je?«

S tihim, toda nujnim glasom je odgovoril Patterson:

»Si ti, Silk?«

»Da, jaz sem.«

»Tri četrtine so naložene. Prvi voz bodo v pišlih treh minutah naložili in zaprli. Sedaj so šli po zadnji četrtino.«

Silk je odložil slušalko in namignil Speedu. Motor gasilekega voza je zagrmel, Baldy je nemudoma odpahnil vrata. Silk je skočil zadaj na cevi in voz je zavil na cesto, medtem ko je Baldy stopil na stopnico. Za seboj so zaslišali hrupne glasove gasilcev, ki so klicali tovariše. »Naj le kričijo in telefonirajo kamor koli, da jim je bila ukradena črpalka,« si je mislil Silk, »sedaj je itak zvezo.« Speed je mislil najvišjo prestavo in zdrvel so naprej. Baldy je zagrmel za ročaj sirene. Oglušujoče tuljenje sirene jim je čistilo cesto, ko so zavili na Madisonovo avenijo in krenili v gornji del mesta.

Silku so od napetosti trepetali vsi žilci, kajti vsako sekundo so bili bliže banki. Na 23. cesti je prometni stražnik zadržal prečni promet in jih spustil naprej. Kakor blisk so prečkali 24., 26. in 27. cesto, avto je drvel s polnim plinom. Ze so bili na 28. cesti, tam je bil policijski kordon. Celo v tem divjem trenutku je Silk čutil prijetno razburjenje, ko je zagledal prvi kordon policajev, ki so obkrožali bančno četrt. S ponosom je pomislil, da je samo on prišel na to misel in si upal uporabiti to vozilo, kateremu je brez pojasnila odpora pot vsaka policija. Sklonil se je in vzel v roke strojnico.

»Rhineland 4-1000,« Patterson je iz lokala nasproti banke zakričal v telefon. »Kličem glavni stan gasilcev... Halo... Nujno... Danielli, si ti? Pravkar sem poklical Silka. V pol minute bo tukaj. Ze slišim njihovo sireno.«

Vrgel je telefonsko slušalko na mizo poleg aparata, potegnil z mize strojnico in stekel po stopnicah, ki so vodile na cesto. Tuljenje sirene je bilo že čisto blizu.

Ko je Danielli v glavni stanovni gasilcev na 79. cesti dobil Pattersonovo obvestilo, se je spravil takoj na zadnji del svoje naloge. Z vso naglico je zbral še preostale kositrne ploščice in jih kar metal v oddajnik in obračal ročaj, dokler ni zadnja ploščica zdrsela v aparat.

Danielli je kot bivši gasilec vedel, da bodo vsi ti jadno oddani signali, ki jih je še pred deveto uro poslal posameznim gasilskim oddelkom na Manhattanu, šli res samo do teh oddelkov, ki se bodo odzvali tem posamičnim pozivom. Avtomat je namreč deloval tako, da bi šli alarmi, dani po devet uri, do vseh gasilskih postaj naenkrat. Medtem ko je s preli mrzlično uravnava ploščice in jih potekal v aparat, se mu je naenkrat zasvetilo v glavi. Jasno je razumel ves Silkov načrt in vso njegovo razlago in spoznal je, da prav to delovanje avtomata omogoča Silku uspešno uresničenje njegovega podjetja. Sedaj bo vsak oddelk dobil le tisti alarm, ki mu je namenjen, namesto da bi ga dobili istočasno vsi, kar bi dovedlo do hitrega odkritja, da tu nekaj ni v redu.

Danielli je potegnil ročaj zadnjikrat in se odahnil. Spravil je v pogon vse črpalke, testve, žer-

jave in žaromete od 110. ceste pa do Batteryja. Vsi ti vozovi v spodnjem in srednjem New Yorku so sedaj drveli po cestah in iskali požare, ki jih sploh ni bilo. Ciprianov beg je bil s tem zagotovljen.

Bart Danielli je mirno odšel na cesto, se usedel v svoj voz in se odpeljal. Svoje delo je dokončal sijajno. Sedaj je moral samo še čakati, da se bo sestel z ostalimi člani tolpe v skrivališču na Westchesterju, kjer si bodo razdelili denar.

Črpalka je prihrumela na ovinek pred poslopje Union Banke in ko je Speed Hendricks pritisnil na zavoro, se je zadržala po kolesih proti pločniku na drugi strani ceste. Speed je strokovnjakovo prevrgel v obrati prestavo in ritensko zapeljal voz proti banki, tako da se je s svojo dolžino skoraj dotikal odprtih vrat oklepnega voza. Policaji so začudeno strmeli na moke v šlemih in gumijastih plaščih: medtem sta pa Silk in Baldy Moran skočila v varni maskon kralnih vrat oklepnega voza. Naenkrat je eden stražnikov izprevidel, da ni nikjer nobenega ognja, da ti moke nimajo v rokah gasilnih cev, temveč strojnico in ustrelil je na njih s stopnic banke.

Strojnica Speeda Hendricksa je zaregljala in policist na stopnicah je padel. Toča smrti je planila iz cevi Hendricksove puške na stopnice banke in na moke, ki so tam stražili.

Patterson je pritekel iz vrat nasprotne hiše in med tekom streljal. Planil je na črpalko in od tod skočil k Silku, ki so ga krile stranice voza. Mrzlično sta Silk in Baldy Moran izpraznjevala oklepni voz. (Dalje.)